

“Dit vak is een combinatie van boeven vangen en echt iets kunnen betekenen voor mensen, dat is mijn drijfveer”

“In een wereld waar de emoties hoog zijn, moeten wij het hoofd koel houden met een warm hart”

Gespreksnotitie t.b.v. de ronde tafelbijeenkomst seksueel geweld op 9 december 2021

Binnen het zedendomein werken dagelijks 800 medewerkers met hart en ziel voor de veiligheid in de samenleving. Daarbij hebben zij zowel oog voor de belangen van slachtoffers als voor de eisen die gesteld worden aan het opsporingsproces.

In de afgelopen decennia heeft het werken binnen het zedendomein grote veranderingen doorgemaakt. Klassieke hands-on zedendelicten werden aangevuld met online zedendelicten, zoals grooming, sextortion en kinderpornografie en kinderseksuïerisme. Het nieuwe wetsvoorstel seksuele misdrijven is een noodzakelijk gevolg van bovenstaande ontwikkelingen. Deze veranderingen werken ook continue door in de opsporing. Zaken zijn al lang niet meer lokaal verankerd. Zedenrechercheurs maken gebruik van steeds nieuwere en technisch innovatieve opsporingsmethoden en -middelen. Digitalisering en globalisering vragen om andere competenties en vaardigheden, andere middelen en om een steeds grotere tijdinvestering in opsporingsonderzoeken. De lange doorlooptijden die daarvan het gevolg zijn, zorgen voor onzekerheid voor alle betrokkenen in een zedenzaak. Door de hoge werkvoorraden staan de kwaliteit van opsporing en de bejegening van slachtoffers en verdachten onder druk. Dit wordt niet alleen gevoeld door de slachtoffers – hetgeen zich vertaalt in media- en politieke aandacht – maar zeker ook door de zedenrechercheurs.

Het zedenspecialisme heeft in de voorgaande jaren een grote kwaliteitsontwikkeling doorgemaakt. Denk hierbij onder andere aan de inrichting van specialistische teams, gekwalificeerde opleidingen, vakontwikkeling, landelijk zicht op zaken en uniforme werkwijzen. Maar ook op online gebied is er veel ontwikkeld zoals een hashcheckservice en ICT-toepassingen om de grote stroom van meldingen op het gebied van kinderpornografie beter te kunnen verwerken.

Seksuele misdrijven roepen vaak heftige emoties op vanwege de enorme gevolgen voor slachtoffers en de roep om het hard aanpakken van daders. Dat het handelen van de politie mede daarom kritisch wordt gevolgd is dan ook zeer begrijpelijk. De politie kan echter niet altijd voldoen aan de verwachtingen die er zijn ten aanzien van de behandeling van deze misdrijven. Dit kan te maken hebben met capaciteit, maar het kan zijn dat de zeer begrijpelijke behoeften van slachtoffers zich slecht verhouden met bijvoorbeeld de taak die de politie heeft van waarheidsvinding.

Verbeterplan bejegening en doorlooptijden

In het voorjaar van 2021 is een grondige analyse uitgevoerd van de werkdruk en doorlooptijden in zedenzaken. Hierbij werden de oorzaken en gevolgen duidelijk zichtbaar. Conclusie is dat de politie zich voor de korte en middellange termijn zal moeten richten op het op orde krijgen van de basis. Om dit te bereiken is het “Verbeterplan doorlooptijden en bejegening” ontwikkeld.

Met de uitvoering van dit verbeterplan focust de politie zich de komende jaren op zowel het oplossen van de problemen van werkdruk en doorlooptijden als op de verbeterpunten uit het onderzoek van de Inspectie van Justitie en Veiligheid (2020) over bejegening van slachtoffers van seksuele misdrijven. Praktisch en doortastend werken vormen de basis van deze strategie.

De basis op orde brengen betekent:

- het verbeteren van de triage (selectie aan de voorkant) en (multidisciplinaire) opvolging van meldingen, in het belang van het slachtoffer;
- door ontwikkelen van de sturing in samenwerking met het Openbaar Ministerie, teneinde doorlooptijden te verkorten;
- het toepassen van meer maatwerk in het gehele opsporingsproces;
- het aanpakken van de capaciteitsproblematiek en terugdringen van de werkvoorraden.

Ruimte en vertrouwen om de basis op orde te brengen

Om de basis op orde te kunnen brengen, vraagt de politie ruimte en vertrouwen. Het verbeterplan omvat een gestructureerde organisatiebrede aanpak die meerdere jaren in beslag zal nemen. Het regelen van extra personele capaciteit (ook in het kader van het wetsvoorstel seksuele misdrijven) vraagt in verband met het proces van werving, selectie en opleiding een doorlooptijd van meerdere jaren. Incidentele, bijzondere financiële bijdragen kunnen de aanpak versterken, mits ze in lijn zijn met de lopende ontwikkelingen. De politie heeft om de bovengenoemde strategie te effectueren vooral belang bij relatieve rust op het thema en een structurele en stabiele financiering.

Zedenrechercheurs maken het verschil. Zij werken iedere dag met volle overtuiging en onder het gezag van het OM aan de opsporing van zedendelicten. Als politie staan wij voor het verbeteren van de kwaliteit van het werk van de zedenrechercheurs met als uitgangspunt de belangen van het slachtoffer, de verdachte én de maatschappij.

6 december 2021